

FINNSAM:s arkivkonferens i Karlstad vintern 2005

Av Tor Eriksson, Örebro

Söndagen den 30 januari

För ovanlighetens skull var resmålet i Karlstad något annat ställe än Löfbergs Lila Arena. Tack vare en snäll bror fick jag bilskjuts till Karlstad. Det finns nämligen inga allmänna förbindelser med staden på söndagsförmiddagarna. Nu kom jag dit för att ta hand om de tjugotal personer som hade anmält sig till konferensen. Vädret var gråmulet, men när vi kom fram till Karlstad sken solen. Vi letade oss fram till vandrarhemmet där samlingen skulle ske. Min bror släppte av mig för att sedan så småningom återvända till Örebro.

Efter intagen lunch i vandrarhemmets matsal åkte deltagarna ner till *Mariebergsskogen*, där *Märta Eurenus* från Karlstads hembygdsförening tog emot oss på Gammelgården. Tanken var att här skulle bli ett Skansen med finngård från Östmark, med kokhus och bastu. Rökstugan brann ned 1996. Värmlands Museum byggde en ny rökstuga efter den gamla stugans modell. Ugnen är gjord på gammalt vis utan cement. Namnet Gammelgården kom till efter att den gamla stugan brunnit ned. Tre småhus är flyttade hit från skogen, bl.a. en kölna.

Besöket avslutades och vi färdades in mot *Värmlands Museum*, där kaffet var beställt klockan 15.00. Så bekantade vi oss med några utställningar på museet. En utställning visade en interiör av en rökstuga, där förebilden skall vara Ritamäki vid Lekvattnet. Värmlands Museum har även en fin konstavdelning och en välförsedd butik, med bl.a. många skrifter från trakten. En smaklig middagsbuffé på Mongolian Steakhouse väntade oss sedan innan det blev dags att bege sig tillbaks till vandrarhemmet igen.

Gabriel Bladh föreläste under rubriken *Vandrat hit som andra finnar att söka sin föda*. Gabriel har tillsammans med Peter Olausson ställt samman en bok om en rannsakningslängd över inhysesfolket i Fryksdalen 1674. Längden var ett arkivfynd i Örebro länsstyrelses arkiv på Uppsala landsarkiv. Här får vi en bild av köns- och åldersfördelning, bostadsförhållanden, etnisk tillhörighet m.m. Det är en dominans av finnar i materialet. Kvällen avslutades sedan med lite förtäring.

Måndagen den 31 januari

Först frukost på vandrarhemmet. Så lämnade vi platsen för att åka mot Arkivcentrum. Komna hit delade vi in oss i två mindre grupper. Min grupp gick först till *Emigrantregistret/Kinship Center*, där *Erik Gustavsson* hälsade oss välkomna. Som inledning fick vi ta del av en exposé över emigrationen ur historiskt perspektiv. Emigrantregistret vill bygga Kinship Center i två förråd i Karlstad. Här skall arkiv och bibliotek, utställning och utåtriktad verksamhet vara för bl.a. svenskamerikaner. Emigrantregistret har femton anställda, varav två i en Östmarksfilial. Man har cirka 1,3 miljoner passagerarlistor. Registret omfattar även emigration till andra länder än USA, som t.ex. arbetsvandring till Norge.

Så skiftade grupperna och min grupp besökte *Värmlandsarkiv*, där *Peter Olausson* tog emot oss. Han berättade lite kort om *Arkivcentrum*, som tillkom i slutet av 1990-talet. Det består av bl.a. Värmlandsarkiv, som är landsarkiv för Värmlands län. Här finns arkivmaterial från 1600-talet och framåt. Peter visade och berättade om olika slag av arkivhandlingar. Ett av de förnämsta kyrkoarkiven är från 1650-talets Köla. I en husförhörslängd finns dokument som Gottlund har skrivit. På Värmlandsarkiv i Karlstad finns ungefär 6 000 hyllmeter. Det finns en filial i Forshaga med bruks- och föreningsmaterial. Peter vandrade sedan runt med oss på arkivet. I magasinet finns bl.a. 6-7000 kartor och ritningar, som t.ex. gamla gruvkartor med stegar utsatta.

Lunchen intogs sedan på Patienthotellets restaurang i Centralsjukhuset. Eftermiddagen bestod av egen forskning innan vi skiljdes åt för den här gången. Nästa träff äger rum i Nås och Järna Finnmarker i maj månad. Då ses vi åter.